

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X.
zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 18, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, P.O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2024, č. j.: CPR-10874-7/ČJ-2024-930310-V241

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2024, č. j.: CPR-10874-7/ČJ-2024-930310-V241, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 6 800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2024, č. j.: CPR-10874-7/ČJ-2024-930310-V241, jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 27. 1. 2024, č. j.: KRPA-17026-12/ČJ-2024-000022-SV, jímž bylo žalobci podle ust. § 119 odst. 1

písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „z.p.c.“), uloženo správní vyhoštění a byla stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, v délce osmnácti měsíců; dále bylo ve výroku prvoinstančního rozhodnutí konstatováno, že se podle ust. § 120a odst. 1 z.p.c. na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování podle ust. § 179 z.p.c., a lhůta k vycestování byla stanovena do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že závazné stanovisko k možnosti vycestování je nepřezkoumatelné, neboť nepřináší nové konkrétnější posouzení věci a vychází ze zpráv ze dnů 21. 12. 2022 a 24. 1. 2023. Na území žije již od roku 2001 a má tu přímé rodinné příslušníky, třebaže s nimi nesdílí společnou domácnost a nejsou na něm finančně závislí. Zapojení do života v zemi původu již pro žalobce není reálné, nadto ani v trestním řízení mu nebyl uložen trest vyhoštění. Plnění branné povinnosti v ruské armádě není v souladu s mezinárodním právem, nejde o armádu demokratického právního státu. Žalobce nesouhlasí s válkou na Ukrajině, poněvadž se mu přiči násilí proti obyvatelstvu a jeho partnerka je ukrajinské národnosti. Úprava v ust. § 120a odst. 1 písm. b) z.p.c. je přísně restriktivní, přičemž žalovaná zásadu nenavrácení vykládá v neprospěch cizinců pouze ve vztahu k porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie pamatuje kromě zákazu špatného zacházení i na právo na život, Evropský soud pro lidská práva pracuje se zásadou nenavrácení šířeji vůči možným porušením práva na život jako celku. V souvislosti s probíhajícím trestním řízením má žalobce ústavně zaručené právo na obhajobu, které nelze nahradit tím, že ho zastupuje obhájce. Ohledně rodinných a partnerských vazeb k území žalobce odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, kdy závěry v něm učiněné je možno uplatnit přímo v jeho věci. Žalovaná dostatečně přezkoumatelným způsobem neodůvodnila skutečnost, zda by žalobce v zemi původu nebyl ohrožen na soukromém a rodinném životě ve smyslu čl. 8 Úmluvy s vazbou na jeho rodinné a sociální vztahy na území České republiky. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná uvedla, že v žalobě je obsažena zcela totožná argumentace, na niž bylo reagováno v prvostupňovém i napadeném rozhodnutí; dále odkázala na jejich odůvodnění a sdělila, že ve svém postupu neshledala pochybení. Žalobu navrhla žalovaná zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 11. 1. 2024 v 9:35 hodin se žalobce dostavil na pracoviště Policie ČR, Odboru cizinecké policie, za účelem vyřešení svého pobytu a přitom byla shledána absence jeho oprávnění k pobytu (úřední záznam ze dne 11. 1. 2024, č. j.: KRPA-17026-1/ČJ-2024-000022).
5. Dne 11. 1. 2024 bylo s žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění z důvodu absence platného oprávnění k pobytu na území (oznámení o zahájení správního řízení, č. j.: KRPA-17026-5/ČJ-2024-000022).
6. V rámci svého výsledku dne 11. 1. 2024, z něž byl vyhotoven protokol, č. j.: KRPA-17026-6/ČJ-2024-000022, žalobce uvedl, že se cítí zdravý, je rozvedený, jeho zletilé děti, obě s českým občanstvím, s ním nesdílí společnou domácnost a nejsou na něm finančně závislé. Naposledy přicestoval do Schengenského prostoru v roce 2018, trvalý pobyt mu byl zrušen v roce 2021, poté žádal o azyl. Když se chtěl v roce 2022 vrátit do země původu, jeho matka si to nepřála

kvůli mobilizaci, ačkoli si žalobce uvědomoval neoprávněnost pobytu. Aktuálně X., splácí exekuci ve výši půl milionu Kč, vyživovací povinnost k nikomu nemá, o nikoho osobně nepečuje, bydlí ve společné domácnosti s přítelkyní ukrajinské národnosti s dočasnou ochranou, v České republice nemá nemovitost ani jiný majetek. V zemi původu má X., po návratu by mohl bydlet u X., hrozila by mu mobilizace.

7. Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, dne 11. 1. 2024 pod ev. č. ZS56932 vydalo podle ust. § 120a ve spojení s ust. § 179 odst. 1 z.p.c. závazné stanovisko, podle něhož je vycestování žalobce do země původu možné. Žalobce uvedl, že se v případě návratu do Ruska obává mobilizace, neexistují žádné skutečnosti, jež by zakládaly skutečné nebezpečí ve smyslu ust. § 179 z.p.c., žalobce neuvedl skutečnosti, z nichž by se dalo nějaké nebezpečí dovodit, netvrdil, že by podléhal vojenské povinnosti nebo obdržel povolávací rozkaz, z podkladů vyplývá (a jde již o obecně známou skutečnost) ukončení částečné mobilizace, osoby příslušející k mobilizované záloze nemohou být v současnosti do armády odváděny, obava z mobilizace zároveň není relevantní ve smyslu ust. § 179 z.p.c., branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem, povolání k výkonu vojenské služby je platné pro všechny schopné muže v Rusku, v případě žalobce nelze očekávat diskriminační uplatnění výkonu vojenské služby, obava z postihu za nenastoupení vojenské služby též není důvodná.
8. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel správní orgán z několika podkladů; podle Informace OAMP, Ruská federace, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 31. 10. 2023 je v Rusku silně centralizovaný politický systém a výkonná moc koncentrována v rukou přímo voleného prezidenta, státní orgány v různých případech přikročují k mučení, špatnému zacházení a násilí, v souvislosti s válkou na Ukrajině dochází k omezování možností vycestovat do zahraničí, v průběhu invaze na Ukrajinu se ruské jednotky dopustily řady válečných zločinů, uplatňována je taktika „spálené země“ a ostřelovány jsou cíle po celém území Ukrajiny (včetně civilních); podle Informace ČTK „Putin vyhlásil mobilizaci, Západ ji označuje za přiznání neúspěchu“ ze dne 21. 9. 2022 vyhlásil ruský prezident částečnou mobilizaci, mělo by být povoláno 300 000 rezervistů s vojenskou zkušeností, může se jednat o rezervisty do 50 let věku, mobilizace byla údajně prováděna i dříve, než byla oficiálně vyhlášena, přes oznámení ministra obrany o povolání 300 000 lidí lze dle nařízení prezidenta mobilizovat v podstatě neomezené množství lidí, podle Informace ČTK „Částečná mobilizace v Rusku byla dokončena, ohlásil ministr Putinovi“ ze dne 28. 10. 2022 ohlásil ministr obrany ruskému prezidentovi dokončení částečné mobilizace, výnos o ukončení mobilizace však dosud podepsán nebyl, dle expertů bude do armády povoláno mnohem více lidí než oficiálně ohlášených 300 000, mobilizace může být též jen přerušena, jednotky nasazené do bojů na Ukrajině budou dle ministra obrany napříště doplňovány jen dobrovolníky a profesionály, ukrajinská strana o ukončení mobilizace pochybuje, podle Informace ČTK „Ruské ministerstvo obrany podle Medveděva od ledna rekrutovalo 231 000 lidí“ ze dne 3. 8. 2023 byla od začátku roku uzavřena smlouva na službu v armádě s 231 000 lidmi, což oznámil bývalý ruský prezident, v médiích se objevily informace o snaze rozšířit ruskou armádu o 400 000 lidí na základě kontraktu, nábor na základě kontraktu vnímá ruské vedení jako příhodnější alternativu k nucené mobilizaci, která vyvolala v Rusku pobouření, během mobilizace bylo povoláno asi 300 000 mužů, přes tvrzení úřadů o skončení, trvá mobilizace formálně dál, neboť prezident nepodepsal příslušný zákon; podle Informace MZV ČR, Ruská federace, Návraty občanů Ruské federace do vlasti ze dne 24. 1. 2023 není ochota

k návratu do vlasti příliš vysoká mj. s ohledem na částečnou mobilizaci v září 2022 a její očekávané pokračování.

9. Rozhodnutím prvostupňového orgánu ze dne 27. 1. 2024, č. j.: KRPA-17026-12/ČJ-2021-000022-SV, bylo žalobci podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 z.p.c. uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, v délce osmnácti měsíců; dále bylo ve výroku rozhodnutí konstatováno, že podle ust. § 120a odst. 1 z.p.c. se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování podle ust. § 179 z.p.c.
10. Proti rozhodnutí prvostupňového orgánu podal žalobce odvolání. V jeho odůvodnění žalobce mj. namítal nedostatečnost posouzení kritérií obsažených v ust. § 174a z.p.c. a stran vydaného závazného stanoviska poukázal na usnesení Poslanecké sněmovny ze schůze konané dne 15. 11. 2022, jež v souladu s rezolucí Parlamentního shromáždění Rady Evropy označila současný ruský režim za teroristický, což prvostupňový orgán nevzal v úvahu.
11. Ministr vnitra dne 5. 4. 2024 pod č. j.: MV-48702-2/OAM-2024 vydal podle ust. § 120a ve spojení s ust. § 179 odst. 1 z.p.c. závazné stanovisko, podle něhož se potvrzuje prvostupňové závazné stanovisko Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 11. 1. 2024 (ev. č. ZS56932) a vycestování žalobce do země původu je možné. Správní orgán vydávající závazné stanovisko v prvním stupni zodpovědně posoudil možnost návratu cizince do země původu i jeho individuální situaci, skutečné nebezpečí ve smyslu ust. § 179 z.p.c. žalobci nehrozí, žalobce neuváděl konkrétní skutečnosti, jež by mu mohly hrozit v souvislosti s mobilizací do armády, netvrdil, že by fakticky podléhal vojenské povinnosti nebo obdržel povolávací rozkaz, obava z povolání do armády není ve smyslu ust. § 179 relevantní, branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem, povolání k výkonu vojenské služby je platné pro všechny bojeschopné muže, nelze předpokládat diskriminační uplatnění vojenské služby ve vztahu k žalobci, obava z postihu kvůli nenastoupení vojenské služby též není důvodná; nelze předpokládat žalobcovy potíže na úrovni mučení či nelidského a ponižujícího zacházení.
12. Nad rámec dosavadních zpráv si ministr vnitra v rámci zpracování závazného stanoviska opatřil Informaci OAMP, Ruská federace, Náhradní civilní služba ze dne 21. 3. 2024, podle níž dává ruská legislativa možnost náhradní civilní služby, žádost o náhradní civilní službu je podávána minimálně šest měsíců před počátkem odvodového období, k žádosti je nutné dodat další dokumenty, nejčastější důvody zamítnutí žádosti jsou nepodání žádosti ve stanovené lhůtě a nepodložené zdůvodnění, komise rozhodující o náhradní civilní službě nebyly dostatečně nestranné a transparentní, byl též zdokumentován nátlak na žadatele během jednání o náhradní civilní službě, schválena bývá přibližně polovina žádostí, po absolvování náhradní civilní služby je osoba zařazena do rezerv; výkon náhradní civilní služby v době mobilizace nebyl řádně právně zakotven, dokumentovány jsou jednotky případů, kdy byla úřady za pomoci neziskových organizací a lidskoprávních právníků umožněna náhradní civilní služba i mobilizovaným, dle úřadů nebyla v prvních měsících mobilizace náhradní civilní služba možná a nebyla poskytována, případná výjimka se měla vztahovat na osoby, které již náhradní civilní službu podstoupily, do vydání zprávy existovalo jediné rozhodnutí vyšších soudů o právu na náhradní civilní službu i v době mobilizace, po několika odvoláních byla přiznána osobě, jež náhradní civilní službu již dříve podstoupila namísto základní vojenské služby. Podle další nově opatřené zprávy ministrem vnitra, Informace OAMP, Ruská federace, Základní vojenská služba, Účast vojáků základní

vojenské služby ve válce na Ukrajině ze dne 21. 3. 2024 je základní vojenská služba povinná pro osoby do 30 let, v okamžiku doručení předvolání k odvodu vzniká zákaz odjezdu do zahraničí, nedostavení se k vojenské komisi je považováno za vyhýbání se vojenské službě, tresty za vyhýbání se vojenské službě byly zpřísněny, osobě, která převzala předvolání k odvodu v rámci mobilizace hrozí správní pokuta, po podstoupení procesu u odvodové komise pro mobilizaci vzniká odvedencům při nenastoupení trestněprávní odpovědnost, na brance byl vytvářen tlak, aby podepsali smlouvu s armádou, branci nejsou ve velkých počtech nasazováni na Ukrajině, nejsou cíleně vysíláni do bojových operací, mohou být využiti pro ostrahu hranic.

13. Ve vyjádření ze dne 29. 4. 2024 žalobce seznal, že nové závazné stanovisko není dostatečně konkrétní, je formalistické bez zohlednění konkrétní situace, opatřeny byly jen dva nové podklady.
14. Následně vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí ze dne 18. 7. 2024.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
17. Podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 z.p.c. *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let, pobývá-li cizinec na území nebo na území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.*
18. Podle ust. § 120a odst. 1 z.p.c. *policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a 120 je povinna si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179).*
19. Podle ust. § 179 odst. 1 z.p.c. *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.*
20. Žalobce při svém výslechu vyjádřil obavy z návratu do země původu kvůli hroící mobilizaci. Obecně platí, že branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu a povinnost služby v armádě při mobilizaci (případně trest za její nesplnění) nelze považovat za azylově relevantní (vizte usnesení NSS ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017-33, bod 10 a judikaturu tam citovanou). Od povinnosti vykonat vojenskou službu jako občanskou povinnost je ale třeba odlišovat situaci, kdyby se cizinec mohl podílet na válečných zločinech a zločinech proti lidskosti a kdyby mohl být vystaven nepřiměřeným sankcím za nenastoupení výkonu služby. Tyto aspekty je nezbytné v řízení

o správním vyhoštění důkladně posoudit (vizte rozsudek NSS ze dne 9. 5. 2024, č. j. 2 Azs 316/2023-47, bod 41).

21. Soud na základě uvedených požadavků zkoumal, zda stran obav žalobce z mobilizace ob stojí opatřená závazná stanoviska k možnosti vycestování cizince, a shledal, že tomu tak není.
22. Zásadní nedostatek spatřuje soud v podkladových informacích pro vydání závazných stanovisek. V souladu s ustálenou judikaturou NSS (např. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j.: 1 Azs 105/2008 – 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS, nebo přímo ve vztahu k závaznému stanovisku v řízení o správním vyhoštění rozsudek ze dne 24. 5. 2017, č. j.: 1 Azs 65/2017 - 50) městský soud zdůrazňuje potřebu informací 1. relevantních, 2. důvěryhodných a vyvážených, 3. aktuálních a ověřených z různých zdrojů a 4. transparentních a dohledatelných. Při potřebě daných kritérií nelze z informací vyčíst skončení částečné mobilizace v Rusku, která již žalobci nehrozí a není ji třeba blíže zkoumat.
23. Informace MZV ČR ze dne 24. 1. 2023 pouze zmiňuje obecně očekávané pokračování mobilizace v budoucnu. Informace OAMP, Náhradní civilní služba ze dne 21. 3. 2024 se týká náhradní civilní služby, o níž ale pojednává především ve vztahu k základní vojenské službě, odstavec je věnován i náhradní civilní službě v době mobilizace, avšak hovoří o značných potížích se jí domoci, její umožnění je pak detekováno v jednotkách případů. Informace OAMP, Základní vojenská služba ze dne 21. 3. 2024 hovoří o trestání za neuposlechnutí výzvy k mobilizaci v různých fázích, zmiňuje též nenasazování branců ve velkých počtech na území Ukrajiny poté, co byla vyhlášena částečná mobilizace (to nasvědčuje nasazování osob odvedených v rámci částečné mobilizace). Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 31. 10. 2023 zpravuje o povaze ruského režimu, případech mučení, potlačování protestů (mj. proti mobilizaci) a o ruských válečných zločinech na Ukrajině.
24. Kromě uvedených zpráv bylo závazné stanovisko v prvním stupni zpracováno na základě Informací ČTK, podle nichž byla v Rusku vyhlášena částečná mobilizace dne 21. 9. 2022, dne 28. 10. 2022 dle prohlášení ruského ministra obrany částečná mobilizace skončila, avšak prezident výnos o ukončení mobilizace nepodepsal, roku 2023 byla dle bývalého ruského prezidenta podepsána smlouva o službě v armádě s 231 000 lidmi, nábor vojáků prostřednictvím kontraktů je pro ruské vedení lepší alternativou vůči nucené mobilizaci, mobilizace však formálně trvá dál.
25. Zprávy OAMP a MZV se tudíž mobilizaci věnují pouze okrajově, nehovoří o tom, zda mobilizace nadále probíhá (případně i skrytě, např. prostřednictvím neodolatelného nátlaku na podpis kontraktu u vybraných osob), nebo ne, z daných zpráv není dostatečně zjevné, jakým způsobem v současnosti reálně probíhá nábor do armády těch osob, jež jsou nasazovány do bojů na Ukrajině.
26. Informace ČTK pak obecně zpravují o skončení mobilizace a náboru osob prostřednictvím kontraktů s armádou.
27. První zásadní potíž údajů z ČTK spočívá v jejich povaze novinových článků. Ve srovnání s expertními zprávami mají novinové články značně omezenou výpovědní hodnotu. Ve třetí právní větě k rozsudku ze dne 30. 8. 2019, č. j.: 45 Az 23/2018 – 55, publ. pod č. 3997/2020 Sb. NSS, k tomu Krajský soud v Praze sdělil: „*Novinové články informující pouze o jednotlivých bezpečnostních incidentech nejsou zpravidla způsobilé zpochybnit závěry*

komplexních expertních zpráv o zemi původu, jež podávají kompletní obraz situace v zemi (§ 77 odst. 2 s. ř. s.).“ Své závěry krajský soud rozepsal v bodu 22 rozsudku. Na nedostatečnost skutkového stavu založeného na novinových článcích ČTK pak upozornil NSS v rozsudku ze dne 16. 6. 2020, č. j.: 1 Azs 422/2019 – 41, zejména v bodu 36. Vzhledem k obecnosti a stručnosti nemohou novinové články ČTK, jež jako jediné zpravují o částečné mobilizaci v Ruské federaci více než zmínkou, obstát coby zásadní zdroj informací, na nichž má být založeno závazné stanovisko k možnosti žalobcova vycestování.

28. Druhou zásadní potíží údajů z ČTK představují zdroje předestřených informací. O skončení mobilizace hovořil (bývalý) ruský ministr obrany a o počtu osob, jež nově podepsaly smlouvu s armádou, bývalý ruský prezident stále ve vysoké funkci, tedy přední představitelé ruského režimu. Přičemž právě ruský stát, na jehož fungování mají největší vliv jeho vrcholní představitelé, je možným původcem skutečného nebezpečí ve smyslu ust. § 179 odst. 2 z.p.c. Vypovídací hodnota jejich veřejných prohlášení je skutečně minimální. Závěry založené z podstatné části na oficiálních prohlášeních možných původců skutečného nebezpečí nemohou obstát coby obsah závazného stanoviska k možnosti vycestování cizince.
29. Soud zdůrazňuje, že součástí podkladů pro vydání závazného stanoviska není žádná komplexní zpráva či analýza týkající se faktického stavu mobilizace v Ruské federaci, jež by vycházela z důvěryhodných zdrojů, včetně mezinárodních nebo nevládních organizací. Dotčený orgán se odvolává primárně na agenturní články reprodukuující oficiální prohlášení představitelů země původu.
30. Navíc jednou ze zpráv, z které Ministerstvo vnitra i ministr vnitra vycházeli při vydání závazných stanovisek, je Informace OAMP ze dne 31. 10. 2023, Bezpečnostní a politická situace v zemi. V ní je uvedeno, že v Ruské federaci *„nadále existují detailní a důvěryhodné zprávy o případech mučení, špatném zacházení a násilí ze strany státních orgánů, včetně nucených přiznání a mučení ve vězeňských zařízeních. [...] Dochází k případům, kdy oběti identifikují pachatele mučení a pachatel přesto není potrestán správními orgány. K uvedeným problémům dochází napříč celou zemí [...]. V průběhu invaze se ruské jednotky včetně jednotek Ruskem podporovaných samozvaných entit na ukrajinském území Doněcké a Luhanské lidové republiky dopustily řady činů, které jsou považovány a nyní i vyšetřovány jako válečné zločiny (např. znásilňování, mučení, mimosoudní popravy, únosy). Na jejich vyšetřování se podílí mimo jiné Mezinárodní trestní tribunál spolu s ukrajinskými úřady. [...] Během vojenských operací uplatňují ruské a proruské jednotky taktiku „spálené země“ a ostřelují cíle (civilní, vojenské) po celé Ukrajině.“* Je tedy zřejmé, že s dodržováním závazků plynoucích z čl. 3 Úmluvy mají ruské orgány obecně velké potíže.
31. Shromážděné zprávy o zemi původu jsou nedostatečné i z hlediska věcného, neboť jsou zaměřeny pouze na oficiální mobilizaci. S ohledem na obecně dostupné zprávy v médiích i povahu ruského režimu vyplývající ze shromážděných podkladů je třeba vzít v úvahu rovněž možnost, že v Rusku může docházet k tzv. skryté mobilizaci, v jejímž rámci mohou být osoby nuceny uzavřít kontrakt s armádou, (i možnost nuceného náboru do armády jinou formou). Případné existenci tohoto jevu se zprávy nevěnují vůbec.
32. Soud shrnuje, že podklady shromážděné Ministerstvem vnitra týkající se mobilizace a jiných způsobů náboru osob do armády, z nichž vychází i závazné stanovisko ministra vnitra, nelze považovat za věrohodné, objektivní ani vyvážené, poněvadž nejsou ověřeny z různých zdrojů. Shromážděním těchto zpráv o zemi původu nedostály správní orgány své

povinnosti zjistit řádně a v dostatečném rozsahu skutkový stav. Skutkový stav vyžaduje v tomto ohledu zásadní doplnění. Obě závazná stanoviska, která vychází ze zcela nedostatečných podkladů, nemohla stačit k řádnému posouzení obav žalobce z povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války na Ukrajině. Výše popsané zásadní nedostatky skutkových zjištění mohly mít vliv na zákonnost závazných stanovisek a v důsledku toho i na zákonnost rozhodnutí o správním vyhoštění. Informace o zemi původu tudíž nebyly dostatečně 1. relevantní, 2. důvěryhodné a vyvážené, 3. aktuální a ověřené z různých zdrojů, a 4. transparentní a dohledatelné, jak vyžaduje výše odkazovaná judikatura NSS (rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j.: 1 Azs 105/2008 – 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS, a rozsudek ze dne 24. 5. 2017, č. j.: 1 Azs 65/2017 - 50).

33. Na výše předestřené judikatuře k závazným stanoviskům v řízení o správním vyhoštění a dostatečnosti jejich podkladů založil NSS své aktuální rozsudky týkající se právě podkladů k mobilizaci stran povolání do ruské armády, v nichž seznal jejich naprostou nedostatečnost (vizte rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2024, č. j.: 2 Azs 163/2024 – 27 a 2 Azs 26/2024 – 29). V daných rozsudcích se NSS též odklonil od stanoviska prezentovaného v rozsudku ze dne 24. 1. 2024, č. j.: 1 Azs 253/2023 – 31, podle něhož je prozatímní skončení částečné mobilizace v Ruské federaci obecně známou skutečností. K závěru, jenž by svědčil o dosavadním neukončení částečné mobilizace, NSS ve druhém z rozsudků (č. j.: 2 Azs 26/2024 – 29) předestřel: „*V této souvislosti lze poukázat na závěr francouzského nejvyššího azylového soudu Cour nationale de droit d'asile, jenž v rozsudku ze dne 20. 7. 2023 č. 21068674 (dostupný na <http://www.cnda.fr/La-CNDA/Actualites/Russie-Les-Russes-ayant-refuse-de-participer-a-la-guerre-en-Ukraine-peuvent-obtenir-le-statut-de-refugie>) zmínil stanovisko Nejvyššího soudu Ruské federace ze dne 18. 5. 2023, podle něž je částečná mobilizace stále účinná, neboť dekret prezidenta neobsahuje žádné datum, které by stanovilo její konec, a dále navazující analýzu publikovanou v novinách Novaja Gazeta.*“ Ostatně, i články ČTK obsažené ve správním spisu obsahují informaci o trvání mobilizace, jelikož ruský prezident nepodepsal příslušný zákon o jejím ukončení.

34. Další žalobní námitky již soud důvodnými neshledal.

35. Závazné stanovisko k možnostem vycestování cizince se nezabývá rodinnými a soukromými poměry, které nepředstavují skutečné nebezpečí ve smyslu ust. § 179 odst. 2 z.p.c. Jde-li o tvrzení žalobce o nepřiměřenosti zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života, správní orgány náležitě zhodnotily žalobcovu integraci v České republice, jeho kulturní a sociální zázemí i jeho rodinnou situaci. Správně uvedly, že žalobce nezpřetrhal rodinné vazby k zemi původu, nežije se svými dvěma zletilými potomky ve společné domácnosti, není na nich nijak závislý a stejně tak ani jedno z jeho dětí není závislé na žalobci, udržují spolu toliko telefonický kontakt. Žalobce nesdílí společnou domácnost s občanem Evropské unie ani se o takovou osobu nemusí starat, sám je v produktivním věku bez zdravotních omezení, pročez je schopen se o sebe postarat i bez cizí pomoci. Prostá existence partnerského vztahu, v žalobcově případě s ukrajinskou občankou, nemůže vést k závěru, že by správní vyhoštění způsobilo nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života bez přistoupení dalších mimořádných okolností. Takovouto mimořádnou okolností může být například povinnost zvláštní péče o partnera (vizte rozsudek NSS ze dne 9. 3. 2022, č. j. 6 Azs 113/2021-23). Žádná mimořádná okolnost však nebyla ve správním řízení zjištěna. Jestliže správní orgány dospěly k závěru, že veřejný zájem na vyhoštění žalobce převažuje nad ochranou jeho soukromého a rodinného života, nemá soud těmito úvahám co vytknout.

36. V průběhu správního řízení žalobce neuváděl své obavy související s jeho nesouhlasem s válkou na Ukrajině, během výlechu hovořil jen o obecných obavách z mobilizace. Obecná žalobní námitka tak nemá podklad v dosavadním průběhu řízení o správním vyhoštění a soud ji hodnotí jako účelovou. Žalobce ani nikterak nerozvádí, že by případně svůj nesouhlas nějak dával najevo. Správní orgány nepochybily, jelikož dané tvrzení žalobce sdělil až v žalobě, proto se s ním nemohly nikterak vypořádat.
37. Neobstojí námitky týkající se Ruska coby bezpečné země původu, jelikož Ruská federace bezpečnou zemí původu není (dle § 120a odst. 1 písm. b) z.p.c.) a správní orgány (včetně dotčených orgánů zpracovávajících závazné stanovisko) ji za bezpečnou nepovažovaly. Skutečné nebezpečí ve smyslu ust. § 179 odst. 2 z.p.c. je taktéž pojato širěji, než uvádí žalobce, a v novém závazném stanovisku bude znovu posouzeno.
38. Rovněž žalobcův zájem na osobní účasti v trestním řízení ani určité ztížení výkonu procesních práv soud neshledává důvodným argumentem pro zrušení napadeného rozhodnutí. Soud by v případě vyhovění žalobě z uvedených důvodů musel rušit v podstatě všechna rozhodnutí o správním vyhoštění ukládaná cizincům, kteří jsou účastníky řízení ve sporech před občanskoprávními soudy či kteří jsou obžalovanými v trestním řízení. Žalobce nadto k probíhajícímu trestnímu řízení, jež má být proti jeho osobě vedeno, nesdělil žádné konkrétní informace.
39. V závěrečné části žalobního textu žalobce odkázal na usnesení rozšířeného senátu NSS, č. j.: 7 Azs 186/2022-48, a rozsáhle z něj citoval. Soud k tomu uvádí, že závěry v usnesení učiněné není možno aplikovat na žalobcovu věc. Usnesení se totiž týká institutu doplňkové ochrany upraveného v zákoně č. 325/1999 Sb., o azylu, a postrádá jakékoli návaznosti na rozhodování o správním vyhoštění včetně závazného stanoviska k možnosti vycestování. Žalobcovým právem na soukromý a rodinný život se žalovaná řádně zabývala v napadeném rozhodnutí, přesto shledala správní vyhoštění žalobce přiměřeným; jak soud sdělil již výše, správní orgány vyhodnotily přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života žalobce dostatečně.
40. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.
41. V novém řízení bude třeba doplnit podklady pro vydání závazného stanoviska, aby odpovídaly judikturním požadavkům. Podklady se nebudou zabývat toliko zákonnými rozměry mobilizace, ale zhodnotí její reálný průběh (včetně případné skryté mobilizace); opatření zprávy budou zahrnovat informaci o současném náboru do armády a možném faktickém nucení k nástupu na vojenskou službu. Na základě podkladů bude následně vyhodnocena pravděpodobnost povolání žalobce do armády vzhledem k jeho individuální situaci.
42. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. jsou správní orgány (včetně dotčených orgánů) vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázány.
43. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.; žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náklady právního zastoupení spočívající v odměně za dva úkony právní služby po 3100 Kč, tedy celkem 6200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) a v náhradě hotových

výdajů po 300 Kč za dva úkony, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Jelikož zástupkyně neprokázala, že je plátkyní DPH, nebyla náhrada nákladů zvýšena o částku odpovídající výši daně. Celková výše nákladů řízení činí částku 6800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. srpna 2024

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce